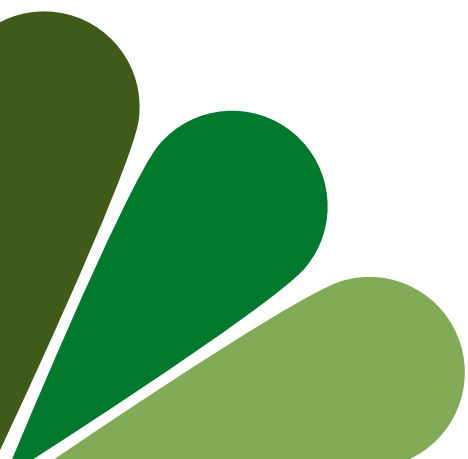

Några råd och frågeställningar på vägen mot ett eget FAS-avtal

Februari 2009

Förnyelse, arbetsmiljö och samverkan

Det centrala avtalet FAS 05 är utgångspunkten för de lokala avtal som tecknas. Som centrala parter har vi gemensamt åtagit oss att aktivt arbeta för en utveckling enligt FAS 05.

Utifrån vår erfarenhet har vi sammanställt vägledande frågor för att bidra till lokalt anpassade avtal i linje med det centrala avtalet FAS 05. Skriften vänder sig till er som står i begrepp att processa fram ett eget FAS-avtal. Den kan också användas vid revidering eller utvärdering av ett befintligt avtal.

Vi tror att era svar på dessa frågeställningar kan hjälpa er att nå de mål och syften som är viktiga i FAS 05.

Den partsgemensamma projektledningsgruppen för FAS 05

Innan ni börjar

- Har tidigare samverkan utvärderats så att erfarenheter kan tas tillvara?
- Vad vill ni uppnå med ert FAS-avtal?
- Hur kan ni skapa förutsättningar för en tillitsfull process?
- Vilka är det viktigt att engagera i processen?
- Vilka kommer att bli nyckelpersoner i genomförandet? När ska de kopplas in? Finns det en fungerande kommunikation mellan de som utarbetar förslag till avtal och de som sedan ska göra verklighet av det?
- Vilka är det som har mandat att skriva på det färdiga avtalet? Viktigt att de personer som har mandat att underteckna ett FAS-avtal är delaktiga redan från början – annars finns det risk att processen stannar upp och måste startas om.
- Ska ni teckna ett avtal först och engagera medarbetarna sedan – eller tvärt om – eller ska det göras parallellt?
- Arbetsform? Ska förslaget till avtal växa fram i en avgränsad grupp eller genom en process som bygger på bred delaktighet?
- Stäm av era olika bilder beträffande ansvars- och uppgiftsfördelning mellan arbetsplatsträffar, samverkansgrupper och central samverkansgrupp.
- Hur kan ni använda verktygen FAS Arbetsliv och FAS Stöd för planering av arbetsmiljöutbildning? Läs mer på www.ifas.se.
- Är ni överens om innebörden i de begrepp ni använder?

Avtalsformalia

- Ska avtalet gälla tills vidare eller under en begränsad period?
- Vad gäller om någon part vill säga upp avtalet?
- Hur sker översyn och eventuell revidering av det färdiga avtalet?
- Räcker det med ett avtal som gäller för hela organisationen eller behöver det kompletteras med någon form av överenskommelser som beskriver och förankrar tillämpningen inom olika förvaltningar etc.?
- Det färdiga avtalet ska vara ett kollektivavtal. Om ni funderar på att koppla en policy till avtalet är det viktigt att tydliggöra vad som ingår i kollektivavtalet och vad som är en fristående policy. Annars uppstår lätt otydlighet om vad som är kollektivavtal och vad som kan förändras genom ett politiskt beslut.

När ni skriver

- Hur klargör ni er gemensamma vilja och era mål i avtalet?
- Hur synliggör ni att det handlar om ett perspektiv på både verksamhet och arbetsmiljö?
- Vilka frågor vill ni ha med i ert FAS-avtal?
  - klargör hur ni ska hantera frågor som verksamhetsutveckling, budget-process, kompetensutveckling, hälsa, arbetsmiljö, företagshälsovård, rehabilitering/arbetsanpassning, jämställdhet, mångfald, arbetsorganisation, EU:s ramavtal och ramprogram. Läs mer på www.ifas.se.
- Klargör hur ni fullgör skyldigheter enligt Arbetsmiljölagen och Medbestämmandelagen till exempel MBL §§ 11, 19, 38.
- Klargör vilka frågor som ska behandlas på APT respektive samverkansgrupp eller central samverkansgrupp.
- Arbetsplatsträff – vilka förutsättningar behövs? Former för genomförande?
  - information till alla
  - dialog
  - beslutAnvänd gärna FAS Arbetsliv, www.ifas.se
- Samverkansgrupp, tillika skyddskommitté
  - tydliggör samordningsrollen/uppgift i förhållande till APT och centrala samverkansgruppen
  - information, styrning, planering och uppföljning (enligt både MBL och AML)
- Central samverkansgrupp, tillika skyddskommitté
  - tydliggör den övergripande samordningsrollen och kommunikationsvägarna i samverkanssystemet.
  - information, styrning, planering och uppföljning (enligt både MBL och AML)
- Hur formas dagordningar och hur blir de kända?
- Hur dokumenteras och kommuniceras det som har beslutats och avhandlats vid arbetsplatsträffar och samverkansgrupper?
- Vad innebär AML kap 6, 9 § för alla samverkansgrupper i dess funktion som skyddskommitté och vad bör göras på respektive nivå?
- Hur ska det systematiska arbetsmiljöarbetet kopplas till samverkanssystemet? (AFS 2001:1)

- Vilket stöd ska företagshälsovården ge? (Främja hälsa, förebygga ohälsa, arbetsanpassning, rehabilitering)
- Läs mer på www.ifas.se under rubriken Företagshälsovård.
- Kompetens för hälsa och arbetsmiljö lyfts fram i FAS 05.
- Hur får medarbetarna information och utbildning inom detta område?
- Använd gärna FAS Arbetsliv www.ifas.se
- Hur säkerställer ni att chefer och skyddsombud har/får grundläggande och aktuell arbetsmiljökompetens?
- Använd gärna FAS Stöd för planering av arbetsmiljöutbildning, www.ifas.se
- Vad innebär intentionerna i EU:s ramavtal och ramprogram för er? (Arbetsrelaterad stress, Trakasserier och våld i arbetslivet, Jämställdhet, Distansarbete)
- Tydliggör att individfrågor inte hanteras inom ramen för FAS.
- Hur och när ska avtalet utvärderas?

När avtalet är klart

- Hur blir avtalet känt och levande?
- Behöver ni göra en plan för det fortsatta arbetet?
- Hur ser de praktiska förutsättningarna ut för delaktighet?
- Finns tillräcklig kompetens för att hantera arbetsmiljöfrågor enligt avtalet?
- Hur kan ni använda www.ifas.se? (Filmer, verktyg med mera)

Generellt om mandat att teckna lokala FAS-avtal

Facklig organisation	Mandat att teckna lokalt FAS-avtal
Svenska Kommunalarbetareförbundet	Lokal ombudsman (avdelning på länsnivå)
SKTF	Lokalavdelning
Akademikerförbundet SSR	Central ombudsman
Ledarna	Lokal företrädare
Vårdförbundet	Avdelning
Sveriges läkarförbund	Lokal läkarförening (landsting/region)
Läraryrket	Lokalavdelning
Lärarnas Riksförbund	Kommunförening
Sveriges Skolledarförbund	Lokalavdelning
Akademikeralliansens anslutna riksorganisationer	Olika för olika förbund. Fråga respektive riksorganisation.

Läs mer på www.ifas.se

